

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanjih, in sicer: vsak torek, četrtek in soboto, zjutranje izdajanje opoldne, večerno izdajanje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 11 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nunki ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdajanje.)

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 11.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.
Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštvu.

Oglaš in poslanice

se računijo po pet-črtah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglašje je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soča“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katera izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakega 1 gld. 80 kr. — Oglašje v „Slov. knjižnici“ se računijo po 20 kr. pet-črtice.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Shod „katol. polit. društva“ in kaplan Abram v Bovcu.

„Prim. List“ št. 30. in „Gorica“ št. 59. poročata o shodu „katol. polit. društva“ v Bocu skoraj povsem lažnjivo! Lažnjivosti v teh poročilih so sledeče:

1. „Katol. polit. društvo“ je hotelo in sklenilo prirediti javen shod!

Shod ni bil v nobenem listu razglašen! Prvotna vabila, ki so se razdajala samo pristajem klerikalne stranke, tudi niso omenjala, da bo shod „javen“; se-le pri koncu je le nekaj dišalo po „javnosti“ to-le: — želi se tem več in gotovo udeležbe. To pa je dvomno! Lahko si razlagamo to, da se želi tem več in gotovo udeležbe — samo od klerikalcev, ali pa tudi, ne gledé na strankarstvo od vseh mož celega sodnega okraja! — Iz tega dejstva lahko z gotovostjo sklepamo, da so sklicatelji sklenili: shod bo javen, če udeležba naših misljenikov prevlada ono nasprotikov, in: shod bo zaupen — če bo narobe! Jako fino! Z zvijačo so bili pripravljeni za vsak slučaj. Če trdijo, da so sklenili prirediti javen shod: zakaj so o njem tako trdovratno molčali? Zakaj niso tega razglasili v listih? Zakaj so razdajali vabila samo svojim pristajem? Zakaj ni bilo v teh vabilih izrecno označeno, da bo shod „javen“? Odgovorite, zvijačni hinavci!!

2. „Andr. Gabršček je pobral v Gorici in po poti vse, kar se odlikuje v kričanju in rogovilenju — patentirane mlade, vročerkve razsajače!“

Gosp. Gabršček je privedel s seboj vso to množico: edino svojega brata Franca, jurista v Pragi, ki je čez počitnice pri svojih starših v Kobaridu, kateri pa se je ves čas dostojno obnašal!! — Posvečeni, lažnjivi dopisun! Imenuj osebe ali vsaj število istih, ki jih je Gabr. privedel iz Gorice in med potjo s seboj! Pfuj! lažnjivi dopisun v črni suknji!

3. „Gabrščeku je šel na roko g. Dom. Huber, kateri je sobano nam obljubil, a jo ob 1/2. odpovedal, potem zopet obljubil, a vendar pripravljaj jo le za Gabrščkovce.“

Potem grozi g. Huberju z bojkotom! („Prim. List“). Resnica je sledeča: G. Huber je bil nekaj dni pred shodom naprošen, prepustiti svoje prostore za shod, kar je tudi obljubil, misleč, da bo „javen“. Na dan shoda, v nedeljo zjutraj, pa so klerikalci izdajali vstopnice, glaseče se na ime, samo svojim pristajem. Ko so naprednjaki to zvedeli, so opozorili g. Huberja, svojega somišljenika, na to klerikalno zvijačo in na morebitne posledice: da bi se mu klerikalci smejali v pest, češ: Pa smo vendarle navahali naprednjaka Domicijana!

G. Huber je na to pismeno odpovedal svoje prostore z motivacijo, ker je se-le isti dan zvedel, da se priredi „zaupen“ shod — za kateri pa svoje prostore odreka! Mož je v tem ravnal prav značajno! Ko so nasprotniki dobili to odpoved, sta hitela kaplan Abram in odbornik Ivan Mihelič h g. Huberju, pokazala mu odlok c. kr. okrajnega glavarstva, s katerim isto prepoveduje javen shod, ter da so prisiljeni prirediti zaupen shod — in ker sta zraven še zatrčila, da dobijo vstopnice k temu shodu tudi vsi naprednjaki, jima je g. Huber zopet dovolil prostore!

Ta korak g. Huberja je bil torej povsem umesten. Mož se je pokazal nekako nepristranskim, kar bi mu smeli bolj zameriti naprednjaki nego pa klerikalci! G. Huber je potem res pripravljaj dvorano, a ne za naprednjake, temveč za vse! Če so naprednjaki poprej zasedli dvorano, ni to krivda g. Huberja, marveč klerikalcev samih. V nedeljo v jutro (na dan shoda) so nekateri naprednjaki dobili v roke prvotna vabila, iz katerih so nekako sklepali, da bo shod javen. Čezsočani, Zagarji in drugi okolčani so sli k „javnemu“ shodu naravnost v dvorano. G. Huber pa ni nikak vaš „polica“, da bi ljudi podil iz svoje gostilne.

Ko vam je g. Huber dovolil in priredil prostore, je bila dolžnost za iste skrbeti. Vi bi si morali prisvojiti ključ od dvorane in pred vrata postaviti tri ali štiri svojih mož, ki bi pazili na red in dovoljevali vstop proti vstopnicam. To bi bilo pravilno, in to bi bila vaša skrb, a ne g. Huberja. Zakaj ga torej tako črtite in črnite. Nerodnoži, ne valite lastne krivde na ramena g. Huberja!!

4. „Na klic kolovodij: „Kdor je proti delavcem, naj gre gor!“ so se v

trenutku zbrali vsi „napredni“ v dvorani.“

Namen posvečuje sredstva! Lažnjivi, posvečeni dopisun je prav dobro vedel, da piše debelo laž! A kaj njemu za to! Posvečeni lažnik hoče z lažjo naštevati delavce proti učitelstvu, trgovcem in posestnikom, on hoče imeti prepir na Bovskem, da potem tim lože ribari. Ta laž se da kar otipati, in kdor temu veruje, naj si bo tudi klerikalec, kaže, da mu je Abram že vso pamet zmesal. Posvečeni lažnjivec, imenuj priče, ki so to slišale in videle, pa imenuj tudi osebe (— saj so kolovodje, kakor praviš, in te morajo že poznati) ki so to klicale! Na dan z osebami — z imeni! Med naprednimi je tudi mnogo delavcev! Ali so tudi ti proti samim sebi? — !

5. „Kaplan Abram je pozval, videč, da drugače ne more iti, vse, naj zapustijo sobo, obljubil, kakor je bilo sklenjeno, dati vsakomur iz okraja vstopnico, na kar naj bi vsi ti po izkazu postavne vstopnice zopet šli v zborovalni prostor. Toda tega niso hoteli Gabrščkovci slišati, tirjajoč, naj se da vsem vstopnica, čemur nismo mogli ugoditi vže radi tega ne, ker bi to bilo protipostavno. Videli smo namreč v dvorani vse polno do cela nepoznanih izvenbovskih obrazov.“

Lažnjivec! Spredej trdiš, da ste sklenili „dati vsakomur iz okraja vstopnico“, potem pa praviš „da temu niste mogli ugoditi — ker je vse polno izvenbovskih obrazov!“ Izvenbovskih obrazov sta bila samo dva: Gabršček in njegov brat, ki pa sta oba že imela vstopnice, izdane jima pri g. županu Jonko-tu po odborniku Ivanu Miheliču, ki ju je dobro poznal. Drugi so bili „vsi znani bovški obrazi“.

No, no, pa saj vemo, zakaj si z lažjo hočeš pomagati. Videl si namreč, da je velika večina naprednjakov, zato pa vsi ven, in potem bi izdajali vstopnice vsem vašim in le nekaterim našim, da bi ostali v manjšini in bi se potem pri shodu sklepalo z večino klerikalnih glasov, kakor bi gg. nunci predlagali. To je resnica, vse drugo gola laž! Ako ste res sklenili dati vsakomur iz okraja vstopnico, zakaj niste tega storili v dvorani, ker izven okraja, v dvorani se na-

hajajoča (Gabr. in brat) sta že imela vstopnice! Lažnjivec! Odgovori, odgovori!! Kakó pa to? V naši stranki si videl vse polno „izvenbovskih obrazov“, v vaši pa smo mi videli tudi več „izvenbovskih“ in celo več „izvenbovskih“ obrazov! Vi ste pobrali in sklicali celo iz drugih dežel svoje pristaje, kar molčite! O, ironija!

Tudi se jezite, da je prišel g. Gabršček k nam. Vedite, da Gabr. je naš ljubljeneč, on je služboval tu pri nas kot učitelj, je neumorno delaven za naš blagor in je naš rojak. Mi smo njega povabili, naj pride k nam, kakor ste vi vabili „izvenbovski in izvenbovski obraz“ dr. Kreka. Zakaj ne smemo mi tega, kar smete vi? Odgovorite!!

6. „Naše po pravici ogorčene sicer mirne Bovčane so na to „napredni“ izzivali na vse načine, da bi jih prisilili v kako kaznjivo dejanje, kričali so, pravcato tulili, nedostojno napadali z besedo tu intam suvali, dokler ni slednjič prišel komisar ter ukazal vsem zapustiti dvorano.“

„Napredni“ niso nikogar izzivali! Izzival pa je klerikalni kaplan Abram! Precej pri vstopu v dvorano je zaklical nadučitelju g. Bratini, stojecemu pri vratih: „Vi, Bratina! Če ste prišli s slabim namenom, in tega sem prepričan — —“ na kar mu g. Bratina takoj seže v besedo rekoč: „Glejte, kaj govorite, bodite previdnejši v svojih izrazih!“ Se ve, na to so tudi drugi naprednjaki reagirali Abramovim besedam in takoj so začeli tudi klerikalci vpiti. Abram in odbornik Mihelič sta na to šla v ozadje in na surov način podila naprednjake iz dvorane. Naprednjaki, ki so bili že v dvorani (mnogo njih je bilo še v dolenjih prostorih), so bili večinoma iz okolice in niso se vedeli, da je shod zaupen, zato pa so bili ogorčeni, ker jih je hotel Abram na tak način spoditi iz dvorane. Ko so hoteli neki učitelji Abrama naprositi, naj ljudem mirno in dostojno naznani, da je shod zaupen, jih je le ta kar surovo odpodil, a njegov oproda g. odbornik Ivan Mihelič je nekega učitelja s tako silo sunil pod rebra, da je omedlel. Na zatožbo državnega pravdnistva je bila 29. t. m. obravnava pri tuk. sodišču, pri kateri je bil Mihelič na podlagi izjav

- 127 -

Quo vadis?

Roman.

Poljski spisal Henrik Sienkiewicz. — Poslovenil Podravski.

(Dalje.)

„Zaigral sem!“ pomisli si Petronij.

Toda obrniviš se k Tigelinu, ga premeri s pogledom, ki je kazal preziranje velikega gospoda in znamenitega človeka v primeri z revežem, na to rekel:

„Tigelin, tebe sem imenoval komedijanta, ker to tudi v resnici si.“

„Nemara radi tega, da nočem poslušati tvojih razžaljenj?“

„Radi tega, ker na videz kažeš neomejeno ljubezen do cesarja, a še malo časa poprej si mu grozil s pretorijanci, kar smo mi vsi razumeli in tudi oni.“

Tigelin, ki se ni nadejal, da bi si Petronij drznil vreči na mizo podobne kočke, je prebledel, zgubil glavo ter umolknil. Toda to je bila poslednja zmaga arbitra elegantnosti nad tekmečem, kajti v tem hipu je Popej rekel:

„Gospod, kako moreš dovoliti, da bi se taka misel rodila nekomu v glavi in da si nekdo drzne, glasno jo izgovoriti?“

„Kaznuj drzneža!“ zakliče Vitelij.

Nero zopet dvigne ustnice k nosu ter obrniviš se k Petroniju s svojimi steklenimi, kratkovidnimi očmi, reče:

„Tako mi torej plačuješ prijaznost, katero sem gojil do tebe!“

„Ako se motim, dokaži mi to,“ odgovori Petronij, „toda znaj, da govorim to, kar mi veleba ljubezen do tebe.“

„Kaznuj drzneža!“ ponovi Vitelij.

„Stori to!“ se oglasi nekoliko glasov.

V atriju nastane gibanje in ropot; ljudje jamejo odhajati od Petronija. Oddaljil se je od njega tudi Tulij Seneci, njegov zvesti tovariš pri dvoru, in mladi Nerva, ki mu je doslej kazal največje prijateljstvo. Čez nekaj časa je ostal Petronij sam na levi strani atrija ter s smehom na ustnicah, gladeč z roko gube svoje toge čal, kaj še poreče ali učini cesar.

„Vi hočete, naj ga kaznujem — toda on je moj tovariš in prijatelj. Dasi mi je ranil srce, naj vendar vé, da ima to srce za prijatelje le — odpustanje.“

„Zaigral sem in moj pogin je gotov,“ si pomisli Petronij.

Cesar pa vstane in posvetovanje je bilo končano.

VII.

Petronij je odšel domu. Nero in Tigelin pa sta šla v Popejin atrium, kjer so ju čakali ljudje, s katerimi se je prefekt poprej razgovarjal.

Bila sta ondaj dva „rabba“ izza Tibere v dolgi slavnostni opravi z mitrami na glavah, mladi pisar, njun pomočnik in Kilon. Zagledavši cesarja sta duhovnika od strahu obledela, dvignila roke kvišku ter glave globoko priklonila.

„Bodi pozdravljen monarh vseh monarhov, kralj vseh kraljev,“ je rekel starejši, „pozdravljen vladar zemlje, čuvaj izvoljenega naroda in cesar, lev med levi, čegar oblast je podobna solnčni svetlobi, je kakor

cedra na Libanu, kakor vrelec, kakor palma in kakor balzam iz Jerihe.“

„Ali me ne imenujete boga?“ vpraša cesar.

Duhovnika še bolj obledita; starejši zopet povzame besedo:

„Tvoje besede, gospod, so sladke kakor vinska trta in kakor zrele smokve, kajti Jehova je z dobroto napolnil tvoje srce. Toda predhodnik tvojega očeta, cesar Kaj, je bil okrutnik, a vendar ga naši poslanci niso imenovali boga, ker so rajše žrtvovali življenje, nego bi prestopili zakon.“

„A Kaligula jih je dal vreči levom?“

Ne, gospod, cesar Kaj se je prestrašil jeze Jehove.“

Pri teh besedah dvignejo glave, kajti ime mogočnega Jehova jih je obodril. Zaupajoči v njegovo moč, so pogumnejše zrlj Neronu v oči.

„Prišli ste se pritožiti na kristijane, da so sežgali Rim?“ vpraša jih cesar.

„Mi, gospod, se pritožujemo čez nje samo radi tega, ker so sovražniki zakona, sovražniki človeškega rodu, sovražniki Rima in tudi tvoji sovražniki, in da so že davno grozili mestu in svetu z ognjem. Vse drugo ti pa pove ta-le človek, čegar usta se še nikdar niso omadeževala z lažjo, kajti v žilah njegove matere se je pretakala kri izvoljenega ljudstva.“

Nero se obrne h Kilonu:

„Kdo si ti?“

„Tvoj čestitelj, Osirij, in pri tem reven stoik.“

„Jaz sovražim stoike,“ odvrne Nero, „sovražim Traseja, sovražim Musonija in Kornuta. Zoperna mi je njih govorica, njih preziranje umetnosti, njih prostovoljna revščina.“

(Dalje pride.)

pod prisego peterih pričo obsojen v osem-
dnevni zapor in povračilo vseh stroškov. O
nekem drugem klerikalnem surovežu je že
poročala „Sota“!

Dokazano je torej pred so-
diščem, da so klerikalci ščuvali
in suvali. Imenujte pa vi one naprednjake,
ki so suvali in nedostojno napadali z besedo
ter ovadite jih sodišču! Lažnjivci! Kar sami
provzročate, valite naprednjakom na hrbet!

7. Po vašem odhodu, smo naprednjaki
sklicali zaupen shod v isto dvorano, kjer bi
imel biti vaš shod. O tem pišete: „Slišali
smo, da so čez svoje umazane
„šobe“ vlačili vse, od papeža do
zadnjega kaplana, da so peli
ostudne pesmi itd.“

Papeža ni nikdo imenoval. Obžalovali
pa smo dejstvo, kako nekateri nevedni du-
hovniki s svojim hinavstvom in lažmi naše
dobro ljudstvo demoralizujejo, ščuvalo in s
tem provzročajo sovražstvo, prepire in škodo
mnogih oseb in družin. (— Kaplan Abram!
Ali ni res to? — Slučaj: Mihelič!) — O, le
vaši strupeni „gobci“ širijo pogubne laži, ki
pehajo ljudstvo le v temo in nesrečo!

Da, peli smo, a le pred — in po shodu,
a samo postene narodne pesmi, katerih se
nam ni treba sramovati! Dopisun! Kakor si
poprej vse zlagal, tako lažeš in tukaj! Sicer
pa povej, kaj (— in če moreš tudi kdo?)
smo ostudnega govorili in peli? Dokler ne
dokažeš tega, te delajo tvoje, četudi posve-
čene „šobe“ — nesramnega lažnika!

8. „Napravili so, kakor „Sota“
poročila, edino resolucijo, da ho-
čejo krepko napredovati!“

Nevednež! Ali si čital program na-
rodno-napredne stranke? Mi smo se vsi okle-
nili tega programa, ker v njem se naglašajo
zbojšanje vseh narodnih, gospodarskih, de-
lavskih in šolskih razmer. Za dosego tega
imamo zaupnike naše stranke iz vseh stanov
in po vsej deželi in to so sami pravi in
vešči možje, ki res ljubijo in delujejo za
blagor vsega — tudi revnega in delavskega
stanu! Pri vaši stranki so pa voditelji skoraj
samo duhovniki (Gregorčič, Grca, Pavlice itd.)
ki so vsi odvisni od kardinala, kateri je nas
Slovence ob cesarjevem obisku tako lepo
— zatajil! Vi ste jabolko na kardi-
nalovem drevesu — in jabolko ne
pade daleč od drevesa! Se nahajajo
tudi škofje (Strossmajer in drugi), ki so res
pravi namestniki Kristusovi, ki s podrejen
jim duhovščino vtrjujejo našo pravo vero
med ljudstvom in ki z ljubeznijo širijo blagor
in mir med svojo čredo! Ali pri nas je žali-
bog vse narobe. Naša duhovščina mora biti
povsod prva, v občinskih, deželnih, državnih
zadevah mora biti vse pod njeno „komando“.
V dosego te „komande“ pa ne izbirate sred-
stev, dobro vam je vsako hujskanje, laži in
obrekovanje! Ali je to vaše apostolsko delo-
vanje? Oj, ubogi narod!

9. Vprašate nadalje: Kako je bilo
pri srcu v taki „lepi“ družbi za-
slepljenim, zapeljanim kmetom iz
bovske okolice — in vedeli bi radi,
kako jim je in bo pri srcu, ko iz-
vedo, kaj se je govorilo in sklepalo
pri shodu pri „Ekselju“, ter jim
kličete: Pomilujemo!“

O, da! Pomilujemo, pomilu-
jemo! Kakor že rečeno, Vi naše dobro
ljudstvo „zaslepujete in zapeljujete“ (ubogi
Mihelič!)

Predno je prišel kaplan Abram v Bovec,
ni bilo čuti o „klerikalstvu“ in „liberalstvu“.
Vsi tržani, duhovniki, trgovci, posestniki, uči-
telji in rokodelci so živeli med seboj v naj-
lepšem miru, slogi in ljubezni. Skupno so
reševali važna vprašanja in skupno se tudi
veselili! Do tega časa ni bilo v Bovec nobe-
nega krivoverca in brezverca!

Po Abramovem prihodu so pa vsi trgovci
in učitelji „krivoverci“ ali celo „brezverci“!
(Torej ste šmentano slab misijonar, gosp.
Abram! Število pravovernih ovčic se manjša,
mesto da bi se večalo. — Pročati moramo
Eks. kardinalu, da ste „dienstesuntauglich“,
torej: In die Pension!) Kdor ne tuli v Abra-
mov rog, ta je vedno zaničevan brezverec.
Če se nahajajo v kaki družbi v krčmi osebe
obeh strank, tedaj so naprednjaki vedno v
nevarnosti, slišati kake psovke iz Abramovega
vrta. Vsi rokodelci so naštevani proti svojim
gospodarjem, delavci proti kmetom, kmetje
proti trgovcem, delavci in kmetje proti uči-
teljem — a duhovniki so čiste in svetle
zvezde! — Res je, g. Abram! „Naše mirno
ljudstvo“ ni bilo vajeno takih barabskih
nastopov, obrekovanj in ščuvanj, kakor se

godijo od vaših strankarjev — po vašem
prihodu tukaj v Bovec. Vi izkoristate v svoje
neplemenite namene naše ubogo, mirno ljudstvo
z najpodlejšimi sredstvi! Saj po vašem pre-
pričanju in izjavi sta v Bovec samo dva
možaka: 1. G. Anton Sulzer (Tona-Jurnov)
posestnik, in 2. g. Ivan Mihelič, posestnik
in mizarški mojster. Prvi predsednik vašega
„kat. pol. društva“ in drugi predsednik va-
šega „del. izobr. društva.“

Ta dva, po Abramovem mnenju, edina
dva bovska možaka, sta se res skazala pri
nameravanem shodu pri Huberju kot taka.
Prvi se je izrazil, da otepe, če treba
on sam: kar petdeset učiteljev! A drugi je bil radi
javnega nasilstva istega dne obsojen v osemdnevni zapor! — Pa, moj
Bog! Če sta edina dva možaka v Bovec
tako olikana, kakšna mora biti pa ostala
Abramova garda!

Ubogi narod, ki se ti vsiljujejo taki
podpihovalci zavoditelje! Bovčani! Kaj vendar
nas loči? Vsi veste, da smo vsi ene vere,
kakor smo bili pred Abramom! Vsi smo Slo-
venci, vneti za čast in blagor svojega trga,
svojega okraja; torej kaj nas vendar loči?
Loči nas Abram! kateri, mesto da bi bil
apostol miru in sloge — seje med nas le
sovražstvo in prepir, kateri nam vsem le ško-
duje. Ako kdo izmed vas tudi izgovori ali
provzroči kaj nedostojnega, ne štejemo vam
v greh, ker naščuvan v razburjenosti se
človek kaj lahko spozabi. Prosimo vas, so-
tržani, roko na srce! — in volite: hočete
še nadalje slušati lažnjive, ščuvajoče zdraž-
barje — ali želite ljubezni, miru in sloge,
katero nam je ptuj zdražbar vzel? Volite! —

10. „Sramota pa in nečast na-
prednemu ljudskemu učiteljstvu,
ki tako izvršuje svoj blažilni
poklic. Hujskanje in zaslepljevanje ubogega
— — — ljudstva vam gotovo ne prinese
koristi in časti — — —“

Aha! Učitelji hujskajo in zaslepujejo
ljudstvo! Ti lažnjivi, hujskajoči dopisun!
Povej! s čim hujskajo in zapeljujejo naši
učitelji naše ljudstvo? Morda s tem, da pri-
poročajo ljudstvu napredne liste? Se ve!
Kako lepo bi bilo, če bi se čitali samo kle-
rikalni listi, ker potem bi naše ljudstvo ne
izvedelo vaših laži, (kakor n. pr. poročili o
shodu v „Gorici“ in „Prim. Listu“), bi ne
izvedelo vašega hrepenenja po vladodržnosti,
itd. Ali pa morda so se pregrešili, ker ne
podpirajo tudi oni vaših laži? Pa saj se
poznamo! Duhovnik sme politizirati kolikor
hoče, sme prirejati shode, sme lagati tudi,
a vsak drugi mora molčati in se pokoriti.
Ne boš, Jaka! Dokler nas duhovnik uči v
cerkvi svete resnice, ga spoštujemo! Ko pa
začne zunaj cerkve javno nastopati, je ravno
tako podvržen javni kritiki, kakor vsakdo
drugi! Govorite resnico, delajte za naš narod
na gospodarskem in narodnem polju s čistim,
plemenitim načinom, potem Vas bodo tudi
učitelji podpirali!

Zakaj prepovedujete ljudstvu čitanje
naprednih listov? Ker se bojite resnice! —
Naročajte ljudstvu, naj čita liste obeh strank,
potem mu ne porečete več „naše ubogo ne-
razsodno ljudstvo“! Prepričani bodite, da
potem bo ljudstvo gotovo razsodno in to
želijo tudi naši učitelji! Hvala jim!! —

11. Nadalje grozite učiteljstvu: O par
vaših „olikanoštih“ pa prihodnjic.

O le naprej, o le naprej!
Dokler je še vetra kej!

Dajte, le dajte! Pa pišite resnico! In
prosimo vas celo, imenujte dejstva z imeni
in naznanite celo pristojnim oblastim (n. pr.
c. kr. okr. šolsk. svetu) vsa slaba dejanja do-
tičnih učiteljev, da se taki „neolikanci“ pri-
merno kaznujejo. Saj vam duhovnikom se
ne skrivi las, če se več neumnosti počenjate,
vi dobivate morda še „Fleisszetteln“ za vaše
kolobocije (Kadenaro, Kodermac, Perincič —
et compagna bella).

Hvalezni Vam bomo, če iztrebite ljuliko
iz učiteljskega stanu. Torej na svidenje! O
vašem shodu pa prihodnjic! —

Domače in razne novice.

Osebnostne vesti. — Ministerski predsednik
kot voditelj ministerstva za notranje reči je
imenoval višjega okrajnega zdravnika dr.
Emila Celebrinija deželnim sanitetnim
nadzornikom za Trst in Primorje. — Voditelj
davčnega urada v Rovinju Ivan Suša je
dobil zlati križec za zaslug, ker je rešil
z nevarnostjo svojega lastnega življenja dve
osebi, da nista utonili. —

Bolezen škofa A. M. Šterka. — Iz Ro-
gataca javljajo „Edin.“, da se je bolezen trža-

škega škofa obrnila nekoliko na bolje, ali huda
nevarnost traja še dalje. Škof je bolan na ga-
strčni mrzljici. Sodijo, da vsa bolezen je po-
sledica dogodkov v Kopru.

Zlato poroko sta obhajala preteklo
nedeljo gospa Katarina in Mihael Luznik
iz znane rodbine v Solkanu. V krogu mnogo-
brojne rodbine sta zdrava in čvrsta zlato-
poročenca vzbujala posebno zanimanje in
pozornost s svojo živahnostjo. Še mnogo let!

Večerni tečaj za knjigovodstvo,
jednostavno in dvojno, dopisovanje, menjico
pravo, trgovsko aritmetiko itd. sploh za vse
vede, katere spadajo v to stroko, se otvori
v prvi polovici meseca septembra.

Kdor želi obiskovati ta tečaj, naj se
prijava najdalje do 1. sept. bodisi pisмено
ali ustmeno v „Goriski Tiskarni“ A. Gabršček.
Prostore ter mesečnino, katere boede najnižja,
se določi, kadar se prijavi zadostno število
obiskovalcev. —

Nočemo povdarjati na dolgo in široko
važnosti tega tečaja, ker vsakdo predobro
vé, kako neobhodno je potreben posebno
našim trgovcem in obrtnikom, ampak le že-
limo, da se oglasi mnogo obiskovalcev iz
mesta in z dežele. Uvaževati treba pred vsem,
da je pravilno knjigovodstvo predpogoj ob-
stoja vsake trgovine in obrti. —

Bohinjska železnica. — Včeraj je
prišel stavljeni odsek s sedežem v Gorici
pregledavanje ministerskega načrta za želez-
nico, ki pelje iz Jesenic v Gorico. Dela vodi
inženir Gaspari.

V Podbrdu so prevrtali predora, ki bo
dolga 6180 m, do danes tedna 2275 m, od
kranjske strani pa okoli 340 m. 40 delavcev
dela v Podbrdu, okoli 200 jih je v Boh. Bi-
strici. To prevrtanje je bilo izvršeno tekoma
11 mesecev, to je od lanskega septembra
dalje. Delo se vrši nepretrgoma, tudi v praz-
nike; delavci se menjajo vsakih 8 ur. Dela
v Podbrdu vodi inženir Filipp, v Bistrici višji
inženir Fritz. Pri ventilatorjih se menjavajo
delavci vsakih 12 ur. Ta teden so napravili
telefonično zvezo med Podbrdom in Bistrico,
da stojita oba urada v hitri zvezi med seboj.

Predor pričenja v Podbrdu kakih 300 m
proč od cerkve (521 m nad morjem), gre
pod Bačo (757 m), prav pod vrhom gorovja
(1497 m), ter pride na dan malo na desno
od Bistrice. Zemlja v Podbrdu je trda, ter treba
streliva, od bistriške strani pa mehkejša, da
zadostuje „pikon“. Delavci dobivajo določeno
plačo za vsak m³, kateri dvignejo iz predora.

**Kaj delajo „napredni“ liberalci
drugod.** — Pod takim zaglavjem pripo-
veduje „Prim. List“, da so v zadnjem času
na Španskem prišli na vrh „liberalci“. In ti
„liberalci“ so v mestu Saragozza napadli
procesijo, streljali na ljudi, hoteli so udreti v
cerkev itd. in se le policija je napravila red.
Konečno potoži „Prim. List“, da tako libe-
ralci drugod, ko pridejo do veljave, in kakor
drugod bodo delali danes leto pri nas, ako
se jim krepko ne ustavimo.

Res, čudne reči se gode v Španiji, v
tej deželi, ki je slovela kot najbolj katoliška,
v kateri so imeli v rokah vse, vlado in kar
stoji z njo v zvezi, ter ljudstvo razni redov-
niki, pred vsem jezuiti. Stoletja in stoletja
je vodila Španijo katoliška roka, katere jo je
pripeljala končno v prepad. Karkoli je bilo
mogoče, vse, vse so iztisnili iz ljudstva, ka-
terod so odirali in sleparili na najgrše načine,
ali s Kristusom na jeziku! Špansko ljudstvo
je postalo najbolj pobožno med ljudstvi v
Evropi, molilo je in molilo, pri tem pa za-
nemarjalo svoje posestvo, ali toliko pridneje
nosilo v samostane ves boljši del prideka,
kar ga je sploh bilo. Samostani so obogateli,
ljudstvo, pa je postalo skrajno siromašno.
Vedno preširneje je pritiskal klerikalizem
ljudstvo in kadar je to pritiskanje doseglo
vrhunec, — se je ljudstvo vprilo. V teh ka-
toliških Špancih, katere so vzgojevali, v ko-
likor se to pri klerikalcih sploh godi, le
duhovniki, v teh Špancih, katerim so vcepjali
rod za rodod brezpogojno pokorščino do re-
dovnikov, v teh „svetih“ Špancih je bilo
ostalo le še nekaj dobrega zrna. Kadar že ni
bilo več drugega, ko so sprevledili natančno,
odkod je prišla med ljudstvo beda, so se
dvignili in zaropotali so proti svojim gospo-
darjem, menihom — izsesavalcem. Grozne reči
so začele goditi po Španiji. Tu so bom-
barovali samostan, tam naskočili cerkev,
tu napadli jezuite itd. Ljudstvo se je uprlo
in glasno in jasno je povedalo, hodeč v ne-
brojnih četah po velikih in manjših mestih,
da ne trpi nič več jezuitskega gospodarstva,
da treba jezuite izgnati iz dežele. V ljudstvu
vse neprestano, in le malo pristašev štejejo
danesnji dan jezuiti v Španiji, radi česar že
mislijo na izselitev. —

„Prim. List“ pa prihaja sedaj z lažnjivo
trditvijo na dan, da so v Španiji prišli na
vrh liberalci. Ne, liberalci, ne, ampak recimo
resnično: Špansko ljudstvo se je vprilo brez-
mejnemu izkoriščanju od strani redovnikov,
zlasti jezuitov. Taka je resnica! — Tudi v
Avstriji se trudijo na vse načine, pripravi
klerikalizem do edine absolutne veljave v
državi, in ako bi šlo naprej po željah kleri-
kalcev, bi bila Avstrija kmalu Španska; v
nekaterih ozirih je že tako preveč slična.
— Ali se so tu možje, ki bodo znali braniti
državo proti pogubnim nakanam brezdomo-
vinskih klerikalcev, in tudi naš narod ima se
može, ki ne dopuste, da bi objel klerikalizem
naše ljudi, katere bi dr. Pepe et compagna
bella tako radi „pospanili“!

Iz Batuj smo dobili dopis, ki prere-
setava tamkajšnjega podžupana, o katerem
trde, da je kimavec ter da nikakor ne tiče
več na stol podžupana. Dopisnik pravi: „Ob-
činske volitve so tu in takrat pokazite, Ba-
tujci, da niste več starokopitneži, da taki
podžupani, kakor ga imate, niso več v modi
itd. Vi morate imeti na čelu občine mo-
žne naprednjake, kateri bodo v čast Vam vsem
in celi občini, nikdar več pa ne volite takih
ljudij, ki niso sposobni za vodstvo občine“.

Batujci, ravnejte se po besedah do-
pisnika iz Vaše srede!

**Vse, kar je slovenskega, jih bode v
oči.** — Znana slovenska trgovina z usnjem
in tovarna nadplavov g. Iv. Drufovke v
Gorici si je uredila v lastni hiši v Gosposki
ulici št. 3. lepo trgovino, s katero bi se po-
našala lahko tudi večja mesta. Gospodar je
hišo lepo predelal in preslikal, da je v lepoto
Gosposki ulici. Na vzvišenem delu hiše pa je
napravljena slikovita reklama v slovenskem
in laskem jeziku, katero opazi vsakdo, ko
prihaja s Travnika v Gosposko ulico. Na
listi poti je videl napise na hiši tudi znani
dopisnik „Piccola“, katerega je takoj pogrelo,
da se predrzne kak „sklaf“ razumeti reklamo
tako dobro, kakor se vidi pri tvrdki Iv.
Drufovka. Hitro je napisal notico za „Piccolo“,
v kateri se izreka proti napisu. Bodejo ga v
oči pač slovenske besede, kakor je bodlo
Lahe takrat, ko je kupil hišo v Gosposki
ulici g. Drufovka, in kakor jih bode vselej,
kadar pride kaka hiša v mestu v slovenske
roke! — Trgovina in reklamni napis služita
tvrdki I. Drufovka le v čast, dopis v „Piccolo“
pa je opozoril marsikoga na to trgovino,
katero le najtopleje priporočamo. Na lasko
gonjo proti slovenskim trgovcem v Gorici
bodi naš odgovor: Svoji k svojim!

S pestjo in polenom. — Biljenskega
kurata, znanega zdražbarja Rojca, moramo
danes že zopet zlasati. Ta človek, ki je silno
podvržen jezi, misli, da cerkev v Biljah ni
prav za nič drugega tu, nego edino le za
to, da bo on razsajal v njej, preklinjal „Soto“
ter „ferdama!“ naprednjake. V nedeljo 28.
pr. m. se je predrznil ta človek, ki po ne-
vrednem nosi črno suknjo, v cerkvi žugati
tamkajšnjim naprednjakom, da jih pre-
podi s pestjo in polenom iz cerkve
in občine. „Ako ne izda pest, bom pa s
polenom pregnali tiste volkove, ki se kličejo
naprednjaki. In kdo so ti? Pregovor pravi:
Povej mi, s kom da občuješ, pa ti povem,
kdo da si! Ti naprednjaki, ki čitajo „Soto“,
so sami nepošteni ljudje. In taki ljudje se
hočejo, da bi jih ljudstvo spoštovalo. Vsak
človek, ki ima količkaj poštenja, bi ne smel
čitati takega umazanega in pohujšljivega ča-
sopisa, da ne izgubi še tiste iskric vere, ki
jo ima. — Vsak, ki s to vrsto ljudij občuje,
je nepošten.“ Tako in jednako rohni ta po-
božnjak v cerkvi.

Tiste bedastoče o pohujšljivih in uma-
zanih časnikih itd. so že tako obrabljene, da
jim nikdo več ne veruje, zato bi bilo škoda
časa, prerakati se z zbesnelim kuratom Rojcem
na to stran. Ali dva momenta sta, ki sta v
njegovem govoru jako značilna, to je: grožnja
s pestjo in polenom in pa trditve, da na-
prednjaki so nepošteni. Besede pest in po-
leno so naravnost hujskanje proti napred-
njakom, in kar nič se ne bo čuditi, ako bomo
čuli danes ali jutri, da je bil kak naprednjak
v Biljah napaden ali celo zaklan, in to tem
manj, ker se je že pripetil slučaj, da je debel
prijatelj kurata Rojca, tisti „slavni“ M., podrl
na tla ter poškodoval celo ubogo staro že-
nico. Naprednjaka, ha, tega se pa sme
obunkati s pestjo, in če pest ne izda, pa s
polenom! To so res lepi nauki! Kdaj je
Kristus tako učil? Kaj takega se čuje v
katoliški cerkvi!! — Tako javno hujskanje
utegne imeti jako zle posledice, ali ne le za
napadane, temveč tudi za napadalece, kajti
pravica se čuje, in je v zadnjem času ostro
potipala več klerikalnih razgrajev in po-
bijalcev, ki so prav za prav le žrtve farofske
politike! Duhovniku seveda se ne zgodi nič...
on je varen na vse strani!

Dalje je očital kurat Rojec naprednjakom
nepoštenost! Povejte vendar, g. kurat, kaj
Vam hočejo naprednjaki v Biljah, kaj so Vam
storili takega, da jih hočete pregnati s pestjo,
in če pest ne izda, s polenom? Izprašajte svojo
vest, ako je ista še sploh sposobna za tako
pravo izpraševanje, in ista Vam poreče, da
naprednjaki v Biljah in na sploh so pošteni
ljudje, nepošteno pa je tako rovanje proti
njim na prižnici, kakoršnega ste se poslužil
Vi v nedeljo! — Naprednjaki v Biljah pa
Vam povedo tem potom, da so priprav-
ljeni na vsak napad zunaj cerkve. Le uda-
rite s pestjo, in če pest ne izda, s polenom
— ali pazite, da se pri tem Vi sam ne po-
bijete!! —

Hiše božje so se spremenile v učilišča
razbojništva in če pojde tako naprej, res ne
ostane drugega nego pričeti proti njim vojno,
kakoršno imajo na Španskem.

„S tremi vozovi pridite po me!“ —
Nič več mu ne dopade duhovniška služba tik
gozda na planoti. Preveč je zime in mraza,
pa premalo spomladi in poletja. Pozelel si
je drugam. — Gori v gorah tam nekje ob
laski meji je izpraznjena neka služba. Kaj,
ko bi poskusil? Vseled se je in pisal je zu-
panstvu, da želi tisto službo. Z resnimi obrazi
so čitali starašine željo nunca iz gozda,
resno so se držali, ali prasnili so v smeh,
ko so prišli do besed: „S tremi vozovi pri-
dite po me!“ — Možje so še dalje ugibali,
in zvedeli, kdo in kaj da je tisti, po katerega

bi bilo treba iti s tremi vozovi, in sklenili so tako, da je zupanstvo odgovorilo, da ne pridejo ponj ne s tremi, ne z nobenim vozom, ne s konji ne z volji, ker ga ne marajo. So imeli že dosti opravila svoj čas z nekim laskim njemu sličnim nuncem. Za pohujšanje ne potrebujejo nikoga v farovžu, „politikona“ pa imajo v bližini že dva izvrstna tako, da si morejo želeli le pravega duhovnika ali pa nič! — Pravijo, da se je držal grdo, ko je bral tisto pismo zupanstva, in se je odločil žalosten, počakati, da ga od kod drugod pridejo iskat s tremi vozovi, kamor spravi vso živo in drugo robo! Dotele pa potrpljenje!

Kdo slepari z norišnico? — Kdo neki drugi, ako ne „Prim. List“ po svoji stari navadi! — V „Soci“ in v „Primorcu“ smo dokazali jasno, da goriška dežela gleda na dejanske razmere nikakor ne potrebuje tako obsežne norišnice, kakoršno so sprejeli v deželni zboru, ker so Lahi tako hoteli, marveč manjšo z manjšimi troški in po sistemu, ki odgovarja našim potrebam. Vsi slovenski poslanci so bili proti načrtu, ki je bil obravnavan v deželni zboru, in sicer so bili proti Rojčevci, ker so hoteli imeti skupaj norišnico in bolnišnico in ker so predlagali troški preveliki, naši pristasi pa radi tega, ker ne gre zidati skupaj norišnico in bolnišnico in ker so stroški preogromni ter dejanski ni potreba takih stroškov. Financijalna stran torej je bila skupna vsem slovenskim poslancem, in ker so videli, da ne prodro s svojimi zahtevami, so zapustili zbornico, da se ni moglo glasovati prvokrat za norišnico. Dr. Rojce je govoril proti vsprejetju same norišnice, in sicer je rekel: „In skrbeli naj bi za umobolne še celo na tak način, ki spravi našo deželo popolnoma pod ničlo, kajti samo za norišnico bi se potrošilo po nasvetu ozjega odseka čez 1.100.000 kron, jaz pa trdim, da še več: 1.300.000 do 1.400.000 kron, ker se prelinacija navadno vselej prekorači. Tako mala dežela, kakor je naša, naj bi potrošila za samo norišnico toliko svoto“. Tako je govoril dr. Rojce! Sedaj pa čujte, kaj pravi „Prim. List“. Pravi, da so se slovenski poslanci sporazumeli z italijanskimi, da naj se preskrbi na najpriprostejši in ekonomičnejši način zgradba norišnice, ter da naj se še predlože podrobni načrti! Potrošek — pravi — se je določil na 1.100.000 kron, „Soci“ pa je povišala svoto za 400.000 kron! Potem pa zaključuje, češ, iz tega se da presoditi, koliko je verjeti „Soci“ in „Prim.“ —

Slepar na „katoliški“ podlagi! Le čitajte gorenji odstavek iz govora dr. Rojca in pa izvajanja „Prim. L.“, pa morete razsoditi, kdo slepari z norišnico, ker govor dr. Rojca in pisava „Prim. L.“ sta si v največjem nasprotju. Vsi slovenski poslanci so bili prvotno proti predlogom Lahov o norišnici, in prav izrečno se je povdarjalo na slovenski strani neekonomični način zgradbe norišnice. „Prim. L.“, ker slepari, je pa ta način najbolj ekonomični, seve, saj so se tudi Gregorčičevci, na čelu Jupiter tonans v osebi dr. Aleksija, kar čez noč premislili in v prihodnji seji glasovali za norišnico, kakor so hoteli Lahi; glasovali so torej nekako proti samim sebi! Kdo ve, kaj je obljubil zato dr. Pajer don Antoniu!?! Nekaj je že moralo biti za kulisami, ker kar tako čez noč ni mogoče spremeniti svojih nazorov v kaki tako važni reči!

„Prim. List“ pravi tudi, da smo mi povišali svoto 1.100.000 kron za 400.000 kron. Pri tem blagovolite pogledati le v gorenji govor Rojčev, pa zopet sprevidite, kdo slepari! —

Dá, dá, čudna so pota naših „kavcev“, pota, po katerih postajajo kar čez noč iz Savlov Pavli — kakor jim kaže, in pa, ej, tista zveza don Antonia z dr. Pajerjem drži trdno! — Mi pa trdimo, da so brez premisleka s sprejetjem norišnice v takem obsegu naložili naši deželi breme, kakoršnega ni potreba, kar je jasno razvidno iz naših člankov o tem vprašanju. Rojčevce so Lahi pri tem pa še imenitno potegnili za nos. Dovolili so namreč sitnemu Rojcu, da se izvedenci izrečejo še enkrat, ali se da sezidati norišnica in bolnišnica skupaj. Tisti izvedenci pa so se že izrekli samo za norišnico in tako se izrečejo tudi sedaj, kajti sami sebe ne bodo toliko po zobeh. — Tako otročji so naši „katoliški“ politiki!

Stavka v Nabrežini. — V četrtek je bil v Nabrežini velik shod, katerega se je udeležila velika množica kamnosekov in delavcev v kamnolomih iz Nabrežine in Sv. Križa. Razpravljali so dolgi o stavki ter se odločili, da jo bodo nadaljevali. Prihodnji shod bo v ponedeljek. Gospodarji trde, da nikakor ne morejo ugoditi zahtevam delavcev, ker povišanih plačil ne morejo spraviti v sklad z delom in prometom!

Drobiž. — Iz Gradišča ob Soči poročajo, da je pitel gad nekega Petra Furlana, ko je delal na njivah. Hitra zdravniška pomoč je pripomogla, da okreva.

Tistega Jos. Marana, o katerem smo poročali, da se je klatil po St. Andrežu ter beračil denar, so prijeli redarji, ker se klati okoli brez posla, ter ga zaprli.

Trije fantiči so šli v neko hišo na Korzu prosit denarja. Ker niso dobili nič, so pobili v veži neko vazo v vrednosti 50 K. Enega so prijeli, to je neki 14-letni Ivan Prinčič, stanujoč na Gradu; drugih dveh pa še niso dobili.

Pred tukajšnjo okr. sodnijo sta bila oproščena obtožbe javnega nasilstva potom nevarnega zaganja Peter Mišigoj in Angelo Piculin. Grozila sta natelniku delavcev Iv. Markočiču v tovarni za celuloze v Podgori, kateri je silil delavce k delu proti določbam opravilnika. Sodnija je smatrala groženje le kot navaden odpor.

Pred sodnijo v Gorici se je imela braniti 32-letna Neža Juretič iz Grgarja radi pomankanja pazljivosti glede svojega 4-letnega otroka, kateri je vtonil tisti čas, ko se je mati odpravila od njega na polju. Obravnava je pokazala, da nesrečno mater ne zadeva krivda, da je otrok ponesrečil. Radi tega so jo oprostili obtožbe.

Razgled po svetu.

Državni zbor se baje ne snide — kakor se čuje iz političnih krogov — meseca oktobra, marveč šele meseca novembra. Vlada čuti baje potrebo, sklicati češki dež. zbor se k jednemu zasedanju, predno se razpusti.

Razpor mej češkima strankama na Moravskem, ki ga je povzročil dr. Stransky s svojimi ljudmi, in ki bi bil usoden za češki narod na Moravi, če se res izvede po njegovem načrtu, obsojajo vsi treznomisleči krogi, ki uvidijo sedanjí neugodni položaj na Moravskem. Tako piše praška „Politik“ mej drugim to-le: Mi zelo dvomimo, da bi se češki stranka na Moravskem dali zvoditi tako terorističkim sredstvom, da bi odstopili od tega, kar smatrati za svojo dolžnost napram narodu. Zveza čeških strank v moravskem dež. zboru temelji na sklepu zaupnikov obeh strank in jo more torej razveljaviti samo ta korporacija. Ako hočejo Mladočeši prevzeti odgovornost za tak razdor in tako oslabiljenje češke narodnosti v tako težavnem položaju, potem naj le razdro skupno organizacijo. S takim korakom bi pa le dokazali, da so pri njih mnogo bolj merodajni interesi lastne frakcije, nego interesi naroda. — Sicer pa se sme pričakovati, da mladočeški izvršilni odbor ne odobri tega, kar želi Stransky, ker ve, da bi si s tem škodovali največ Mladočeši sami.

V Karlovih varih in v Plznu. — Plzensko pevsko društvo „Ilhalol“ je bilo napravilo izlet v Karlove vire, kjer so jih Nemci napadli, ranili in celo venec, namenjen pevcem, so pomandrali. Radi tega je prišlo v Plznu do izgrediv proti Nemcem. Orožniki so posegli vmes energično, tako trde poročila, ali iz Karlovih varov ni bilo čuti take vesti. — Nekam čudno se slišijo poročila o takih der. astracijah med Nemci in Čehi, ko se še vedno toliko čuje o delovanju na pomirjenje med obema narodoma.

V Južni Afriki. — O begu predsednika Steina poroča dopisnik Reuterjevega urada iz Kroonstadta naslednje podrobnosti: Angleški general Broadwood je v noči pred napadom na kraj Reitz v nočem diru prišel po krivdi nekega voditelja kakih pet km. proč od Reitza med holme in propade. Vendar pa se je posrečilo 7. dragonskemu polku hipoma udreti v vas, kjer je bilo postavljenih nekaj šotorov, v katerih so bivali Buri in oranjska vlada. Tu in v bližnjih hišah so ujeli angleški vojaki 28 članov oranjske vlade. Jednega izmed njih so zasačili ravno pri kopanju. (!) Nekega družega so pa opazili v istem hipu, ko je bos in golorok skočil iz neke hiše v drugo, iz katere je prišel v najkrajšem času, skočil na osedlanega konja in pobegnil kot blisk izpred oči. Neki dragonec, najboljši strelec v celim polku, ga je pri tem opazoval ter poskušal ustreliti nanj iz bližine 50 korakov. Toda ker se mu je pokvaril mehanizem v puški, ni mogel sprožiti. Na ta način se je posrečilo pobegniti — Steinu, ker ta in nihče drugi je bil zgoraj opisani begun.

Lord Kitchener se vrne se letošnjo jesen v domovino in sicer tudi tedaj, ako bi vojska do tedaj ne bila končana, ter prevzame mesto vrhovnega poveljnika v Indiji. Na njegovo mesto pride, kakor se splošno sodi, iz dosedanje vojne že znani general Lyttleton, ki pa biva sedaj v Londonu. Pred nedavnim se je izjavil ta mož v nekem govoru, da bo naloga bližnje bodočnosti v Južni Afriki obstajala v tem, da se Burom in Angležem omogoči in zagotovi mirno medsebojno življenje. Kako meni izvesti Lyttleton ta svoj načrt, tega torej ni povedal in bo imel sedaj priliko izvesti ga kar v praksi. Vendar je pa pomenljivo že dejstvo, da se premeni vrhovno poveljstvo sedaj, ko mora po angleških izjavah v najkrajšem času biti končana vojna. Morda so uvideli, da Kitchener za to ni sposoben.

Raznotero. — Jutri otvorijo v Vrbniku „Hrvatski Dom“ s primerno narodno svečanostjo. — Bodoča ruska obrnno-industrijalna razstava bo leta 1913 v Petrogradu. Razstava bo svetovna. Tretat bodo slavili 200-letnico obstanka Petrograda. —

Narodno gospodarstvo.

BORZE in BORZNI POSLI.

Opisal Albert Žnidaršič. *)

(Dalje.)

Moderna tehnika ročne trgovine.

Mislimo si dva spekulanta A in B, katera skleneta v juniju t. l. ročni posel za

*) Predaval v „Goriški Čitalnici“ dne 26. jul. t. l.

10.000 q kuruze po 9 kron za septembski termin t. l. Oba spekulanta različno misli, kar se tiče prihodne promene cene za kuruze. Spekulant A, kot prodajalec, misli, da cena kuruze do septembra pade — vzemimo — na 8 kron, da bo on torej dobival 1 krono pri vsakem q. On spekulira à la baisse.

Spekulant B, kot kupec, živi ravno v nasprotnem upanju, on misli, da cena kuruze do septembra naraste — vzemimo — na 10 kron, da bo on torej dobival 1 krono pri vsakem q. On spekulira à la hausse. V septembru je cena kuruze — vzemimo — 9-60 kron. Spekulanti likvidirajo kupčijo lahko na dva načina: efektivno in spekulativno. Prodajalec A, ako nema kuruze v zalogi, mora jo kupiti na borzi po 9-60 in jo prodati kupcu po pogodbi po 9—, on torej zgubi 60 vinarjev pri jednem q, ali 6000 kron pri 10.000 q. Zraven tega imata še obe stranki stroške in trud pri izročni in prejemku robe od 100 vagonov. Ali vzemimo na pr., da stranke nočejo likvidirati kupčije efektivno, ker zraven truda prodajalec A bi zgubil 6000 kron, in kupec B — vzemimo — ne ve, kaj bi začel s toliko količino blaga. Ali ne bi bilo v tem slučaju najboljšje, da prodajalec A plača kupcu B samo diferenco cene, t. j. 6000 kron od 10.000 q? Rezultat bi bil isti, kakor da sta trgovino efektivno likvidirala in prihranila bi si trud, skrb in druge stroške.

Iz ročne trgovine se je razvila torej **diferenčna**. Spekulativni značaj tega posla se je pokazal še le v zadnjem času, pri likvidiranju kupčije.

Trgovino, katero sta spekulanta A in B sklenila v juniju, ni edina na borzi, marveč so slične posle v isti čas sklenili tudi drugi spekulanti, — vzemimo — tudi za septembski termin in za isto količino kuruze, ali po različni ceni. Mogoče je tudi, da so ti drugi spekulanti v zvezi s prvim. Trgovina bi se torej lahko tako-le razvila:

Vzemimo, da je spekulant B v juniju od spekulanta A kupljeno kuruze 10.000 q prodal in bianco spekulantu C po 9-40; ta jo je zopet prodal spekulantu D po 9-30 in ta zopet spekulantu E po 9-80.

Napravimo od tega sledeči lanec:

A	B	C	D	E
9—	9-40	9-30	9-80	

po katerem se lahko odredi, kateri spekulant je na dobičku, kateri na zgubi. Rezultat bil bi ta:

B	dobiva 40 vinarjev na q;
C	zgubi 10 „ „ „
D	dobiva 50 „ „ „

Po pogodbi bi bila torej kuruza v 4 magacinih prej, nego dospe v zalogo zadnjega kupca E, in 4 osebam morala bi se izplačati kupnoprodažna svota. Stroške pri izročni in prejemku blaga bi trpele tudi 4 osebe. Na ta način likvidacije posla bi potratile stranke mnogo časa in truda. Najjednostavnejši način bi bil brez dvoma, da prodajalec A izroči blago direktno poslednjemu kupcu E in da stranke poravnajo svojo računsko razmerje z izplačilom razlike na ceni. Ta način likvidacije se imenuje: „**arrangement**“ (aranzman), — ali tudi to je neprikladno, ker kupnoprodažne cene ne ostanejo pri tem trgovska tajna.

Med tem so borzne oblasti tudi to odstranile ter osnovale še prej omenjene „urade za obračunavanje“. (Abrechnungs- oder Arrangement-Bureau). Vsaki spekulant, kateri sklepa na borzi ročne posle z blagom ali z efekti (vrednostni papirji), mora biti član tega urada in mora dovoliti, da se v tem uradu likvidirajo njegovi posli, ker drugače ne bi smel priti več na borzo. Radi tega mora vsaki član nekoliko dni pred svršetkom vsakega meseca zapisati v „**listino za obračunavanje**“ (Abrechnungs-Liste) vse svoje ročne posle, kateri se sklenejo zadnje dni prihodnjega meseca, in mora označiti tudi količino blaga, katera se ima izročiti, odnosno prejeti. (Aufgabe der Lieferungs- und Uebernahme-Saldi). To listino mora poslati v urad. Urad izporedi listine in naznani eventuelne pogreške dotičnemu članu. Nadalje se v uradu izvrši t. i. kompenzacija cene za naznanjene količine kupljene ali prodane robe na podlagi dnevne cene za likvidacijo in zahteva, da vsaki plača zgubo na ceni, katera se razdeli med one člane, kateri dobivajo. Spekulant, kateri mora izročiti blago, mora pet dni poprej poslati v urad t. i. „**naznanilo**“ (Kündigungszettel) in urad pošlje zopet onemu spekulantu, kateri mora blago prejeti t. i. „**overovnico**“ (Beglaubigungs-Schreiben).

Rešimo torej primer, ako je cena za likvidacijo posla 9-50 za 1 q kuruze.

A	B	C	D	E
9—	9-40	9-30	9-80	

cena za likvidacijo 9-50

Oni, kateri zgubijo, morajo plačati v uradu za obračunavanje zneke zgube, in sicer:

A	—50 vin. krat 10.000 q = 5000 kron
C	—10 „ „ 10.000 „ = 1000 „
E	—30 „ „ 10.000 „ = 3000 „
Skupaj	9000 kron

Urad razdeli to svoto med one člane, kateri dobivajo, in sicer:

B	—40 vin. krat 10.000 q = 4000 kron
D	—50 „ „ 10.000 „ = 5000 „
Skupaj	9000 kron

(Konec pride.)

Szczepanikow štedilnik za kurjavo s premogom. — Važna iznajdba za industrije in obrtnike.

Da se določi vsakokratna količina zraka, ki je potrebna pri kurjavi, zlasti pri segretju kotlov, je izumel poljski izumitelj Jan. Szczepanik posebno napravo. Kakor znano, izloči navadni premog (pri premogu, ki ima malo plina, kakor anthracit, se seveda razplinjenje ne vposteva) pri gorenju pred vsem plin, ter zgori najprej ogljeni vodik, potem pa preostali koks. Vodik potrebuje, da zgori, približno trikrat toliko zraka, kolikor ogljenik. Iz tega sledi, da je velikanska potrata premoga, ako se kuri ves čas z enakim prepihom. Treba je marveč prepih omejiti in uravnati po tem. Tako se stedi premog. Že ko vodik gori, treba je tedaj dovajanje zraka polagoma in neprenehoma omejevati. To je mogoče le, ako zapah pred ognjiščem polagoma pada. Kolikokrat se premog na novo naloži, biti mora zapah, s katerim se zapira dimnik, v oni najvišji legi, ki omogočuje popolnoma zgorenje premogovega vodika. Ves čas pa, ko se polni peč in potem, mora zapah polagoma padati. Da se zapah pred dimnikom po vsakokratnem zanetenju avtomatično, brez pomoči kurilcev dvigne, to provzroča Szczepanikow štedilnik za premog.

Sestavljen je jako preprosto in trpežno, ker ne sestoji niti iz kolesja, niti iz drugih delov, ki se radi pokvarijo, temveč le iz dveh delujočih delov, — parnega in vodnega bata — zato je zajamčena največja vztrajnost in trpežnost.

Z uporabo štedilnika se prihrani premoga pri pečeh, ki so že od prej jako ekonomično napravljene, najmanj 10%, za katere trdka jamči, prihrani pa se ga 15 do 18%, da celo do 25%, kakor je kotel bolj ali manj ekonomično sestavljen, to se pravi, čim manj ekonomično je kurilna naprava urejena, temveč se prihrani premoga, ako se uporablja ta naprava.

NB. Naročila sprejema in daje poslanila: agentura Jos. Perhace, Ljubljana.

Prodnkclja železa v Rusiji. — Lani se je pridelalo v 6 uradno obmejenih okrajih metalurgične produkcije 175.518,08 pudov železa za litje. L. 1896. ga je bilo le 96.920, l. 1899. pa 163.200.

Književnost.

„Slovaška knjižnica“ izide prihodnjic v trinajstem snopiču in sicer 1. sept. ter bode veljala za mesece julij - avgust - september (102-103-104). Prinese izvirno dramo v starih dejanjih „Sad greha“ iz peresa znanega pisatelja Engelberta Gangla.

Naznanjamo, da ta snopič dobijo le oni naročniki, kateri so plačali naročnino do snopiča 101., da ne bode nepotrebnih reklamacij. —

Zaostale naročnine je še mnogo, do katere ne moremo priti z lepa; hočemo se pa odslej strogo držati pravila, da treba naročnino naprej plačevati, ker le od tega in od zadostnega števila naročnikov, seveda plačujočih, je odvisno redno izdajanje knjižnice. Pravi ljubitelji lepe književnosti ter naši prijatelji in podpiratelji so točni plačevalci naročnine!

Ruska antologija. (Konec). — Najnovejša knjiga „Goriške tiskarne“ „Ruska antologija“, mora zbuditi po Slovenskem najširše zanimanje in največje navdušenje. Elegantna in veleokusna je po svoji zunanosti, bogata in krasna po svoji vsebini, vzorna po svoji ureditvi. Med vsakim drugim slovanskim narodom bi vzbudila splošno senzacijo.

Na 464 straneh je zastopanih 74 ruskih starejših klasikov in modernih ter najmodernejših poetov in poetinj.

Ti poetje in poetinje obsegajo dolgo dobo od vlade Katarine II. pa do dandanes; iz njihovih del se jasno vidi začetek, naraščanje, napredovanje in vrhunec ruske umetne poezije. V knjigi so zastopani poglobilni predstavitelji ruskega Parnasa iz 18. stoletja do današnjih dni, in čitatelji spoznajo iz teh prevodov podobo ruskega pesniškega genija, ter se seznanijo z idejami, ki so tekom dveh vekov gibale in pretresale ruski narod. Tu se kaže veličastnost in patos Deržavinove muze, antična plastika in orientalski žar klasičnega romantika svobodnjaka Puskina, demoničnost modernoblazirane, ponosne, svobodoljubne Lermontovljeve duše, sovražeče despotizem in reakcije, nežnost v duhu narodne pesmi pesnujočega globokočutnega Koljцова, širokoobzorno helenstvo Majkova, ognjevitost socialnega, demokratičnega realista Nekrasova, pereča satira idealnega patriota Žemčuznikova, aristokratska melanholija elegantnega Apuhtina, nežnočutna lirika velikega kreza K. Konstantinoviča, vrelot čustev in zarko hrepenenje žensko rahločutnega Nadzona za svobodo, ljubo, resnico in pravico: rusko židovstvo Fruga, strastvenost modernoročne pesnikinje Lohvicke ter veliki, fenomenalni talent cele vrste najmlajših ruskih poetov. Ruski pesniki so proroki, klicarji, voditelji svojega naroda. Kot nevstraheni borilci za veliko idejo svobode, slovanstva in humanitete so bili skoraj vsi mučeniki za svoje svetle, velike ideale in za svoje sveto prepričanje. Zato pa je ta „Antologija“

prepolna visokih mislij, oplođujočih idej ter prekrasnih poetičnih slik, podajajočih največjih užikov.

„Antologijo“ sta zbrala in uredila Ivan Vesel in Anton Askerc. Prevedla sta večino pesmi sama, zlasti Ant. Askerc je obogatil knjigo, saj je prevel 138 pesmi, sestavljal življenjepisne, literarnozgodovinske črtice o prevedenih pesnikih ter kazalo pesnikov in prevedenih pesmi, spisal t. Iv. Vesela životopis ter dostavil lep „Pagovor“ o načinu svoje redakcije „Antologije“ ter o lepoti ruske poezije. Pokojni Iv. Vesel je prevedel 53 pesmi, med temi 79 str. obsežni Lermontovljev epos „Demon“. Mnogo (28) prevodov je prispeval tudi dr. Ivan Mencinger, nadalje Iv. Prijatelj, Rad. Peterlin, t. Drag. Kette, t. Aleksandrov-Murn, Vida, Rod. Ledinski, A. Medved, Simon Gregorčič, Josip Kržišnik in t. Fr. Levstik. Prevodi, katere vse sta popravila ali priredila urednika, so gladki, vestni in se večinoma čitajo kakor izvirniki. Posebno lepi pa so prevodi Askercovi, Veselovi, Gregorčičevi, Mencingerjevi in Prijateljevi. Vzete so prevedene pesmi iz različnih ruskih antologij, iz posebnih izdanj posameznih pesnikov in par jih je prevedenih tudi iz rokopisov, ki se na Ruskem ne smejo objaviti.

Po svoji notranji vrednosti je ta antologija nedvomno nad vsemi pesniškimi zbirkami, ki so kdaj izšle na Slovenskem. Z literarno umetniškega stališča je ta knjiga prva med vsemi slovenskimi „Poezijami“.

Zato pa gre največje priznanje „Goriški tiskarni“ A. Gabršček in prevajalcem, v prvi vrsti pa pokojnemu Iv. Veselu in osobito — Ant. Askercu, ki je izredno težki posel urednika in prevajalca dovršil tako vzorno, da se more pristevati ta antologija najboljšim in najpopolnejšim. Želimo le, da dobimo kmalu tudi tako antologijo českih in poljskih pesnikov!

Prepričani smo, da se bo ta krasna knjiga kmalu razširila po vsem Slovenskem, in da je ne bo izobražene slovenske hiše, v kateri bi se z verno ne čitala antologija ruskih poezij.

Išče se primerne prostore za krčmo

bodisi v mestu ali na deželi. Vzame se tudi v najem že obstoječe krčme. Želi se v prometnem kraju ali tik glavnih cest. — Ponudbe na upravnistvo „Soča“.

Naznanilo.

Podpisane si dovoljujem naznanjati slavnemu občinstvu, da sem oddal s 1. avgustom t. l. svojo pekovsko delavnico na Stalnem trgu št. 3 svojemu zetu

Levu Gayer-ju.

Zajedno zahvaljujem cenjene svoje odjemalce na izkazanem mi zaupanju in naklonjenosti ter upam, da blagovolijo isto nadalje ohraniti tudi mojemu nasledniku, kateri bo skrbel za točno in vsestransko postrežbo.

Gorica, 1. avgusta 1901.

Josip Furlani.

Božjast.

Kdor trpi na božjasti, krčih in drugih nervoznih boleznih, naj zahteva kuzjico o teh boleznih. Vdobja se zastoj in franko v Schwannem-Apotheke, Frankfurt A. M.

Vinko Podgornik

posestnik in trgovec, ima zalogo vsakovrstnega jedilnega blaga kakor tudi turšice

po najnižjih cenah. Gorica, ulica Sv. Petra št. 68.

Pozor!!

Ker se me išče še vedno na Travniku št. 11, kjer sem delal prej in je sedaj tam fotograf Marega, javljam s tem slavnemu občinstvu, da se nahaja moj novi atelje že dve leti v Gosposki ulici št. 7, II. nadst. v hiši „Goriške ljudske posojilnice“, kjer je tudi „Krojaska zadruga“.

Atelje je v vsakem oziru najmoderneji, najlepši in največji v Gorici ter urejen velikomestno.

Priporočevaje se tudi v bodoče naklonjenosti slavn. občinstva, beležim odličnim spoštovanjem

Anton Jerkič,

odlikovan fotografski atelje Gorica, Gosposka ulica št. 7.

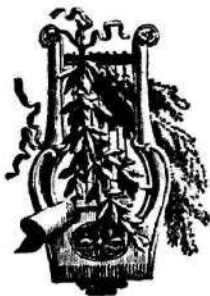
„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček je izdala ravnokar:

„Salonska knjižnica“ III.

Zbrala in uredila
Ivan Vesel in Anton Askerc

Ruska antologija

v slovenskih prevodih

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček

Cena po pošti K 3-20

Venec
slovanskih povestij

Prevodi
in raznih slovanskih jezikov

IV.

V GORICI 1901

Tiskala in založila „Goriška Tiskarna“ A. Gabršček.

Cena po pošti K 1-30

Dobre ure in po ceni!

s 3-letnim pisemnim jamstvom razpošilja na zasebnike

Hanns Konrad,

tovarna ur ter izvoz zlatinuo Most (Češko).

Dobra ura Rem. iz niklja fl. 3-75; srebrna ura Rem. fl. 5-80; srebrna verižica fl. 1-20; budilnik iz niklja fl. 1-95.

Tvrda je odlikovana s c. kr. orlom; ima zlate in srebrne svelinje iz razlav ter tisoče priznanih pisem. — Ilustrovan cenik zastoj!

Zaloga piva

prve kranjske eksportne pivovarne na par in tvornice slada

T. Fröhlich-a na Vrhniki-Kranjsko.

Glavni zastopnik za Gorico in deželo

Josip Rovani

v Gorici — Rabatišče št. 20 — v Gorici.

Priporoč. se p. n. častitim gg. odjemalcem v mestu in na deželi.

Prodaja izborna pivo v sodčkih po 100, 50, 25 in 12½ litrov ter v plombovanih steklenicah po ½ litra.

Tvrda je bila odlikovana za svoje izdelke l. 1900.: v Parizu, Lionu, Bruselju, Rimu in Dunaju s prvimi priznanji.

Dobro urejene in z ledom preskrbljene podružne zaloge imata: g. Franc Furlan, gostilničar in posestnik na Goričici pri Rebku in g. Andrej Šinigoj, gostilničar »Pri levu« v Dornbergu.

Za blagohotna naročila se toplo priporoč. rojakom v mestu in na deželi udani

Josip Rovani.

Goriška ljudska posojilnica

registrirano društvo z omejeno zavezo v Gorici.

Gosposka ulica št. 7, I. nadstropje v lastni hiši.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega, če tudi ni član društva, in se obrestujejo po 4½%. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila se dajejo samo članom, in sicer na menjice po 6% in na vknjižbe po 5½%.

Urađuje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. je bilo K 1.263.536.

Poštno-hran. račun št. 837.315.

Štajerska
ROGAČKA
KISELA VODA Gempel in Styria-vrelec
OSVEŽUJOČA PIJACA. Nepresegljiva zdravilna voda.

Lekarna Cristofolletti v Gorici

Prave in edine želodčne kapljice z znamko sv. Antona Padovanskega.

(Varstvena znamka).

Zdravilna moč teh kapljic je neprekosljiva — Tekapljice *predijo redno prebavljanje*, če se jih dvakrat na dan po jedno žličico popije. *Okrepje požarjeni želodec storé, da zgine v kratkem času omotica in životna lenost (mrtvost).* Te kapljice tudi storé, da človek *radi je.*

Cena steklenici 60 vin.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnah na svetu. Za naročitev in pošiljatev pa jedino le v lekarni

Cristofolletti v Gorici.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8
priporoč.

pristna bela in črna vina iz vipavskih, furlanskih,

briskih, dal matinskih in isterskih vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi vzorce.

Cene zmerno. Postrežba polna.

Leta 1881. v Gorici ustanovljena tvrdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoč. preč. duhovščini in slav. občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščene sveče itd. vse po zmerni ceni. Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoč. slav. občinstvu tudi svojo tiskarno črk na perilo.

Glavno zastopstvo
Schielin & Müller
V TRSTU,
ulica Acquedotto št. 40.

Balzama lekarnarja A. Thierry-ja

z zeleno varstveno znamko nuna se razpošilja 12 malih ali 6 dvojnatihih steklenic za 4 krone poštne prosto.

A. Thierry-jevo centifolijno ustno mazilo.

2 lončka K 3-50. — Razpošilja poštne prosto proti predplačilo zneska

A. Thierry-jeva lekarna h Angelja varuha v Progradu pri Rogateu-Slatini.

Dunaj, glavna zaloga: lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1.

Budimpešta: Lekarnar J. pl. Török in dr. Egger.

Aggram: Lekarnar S. Mittelbach.

— Povsod se dobiva na drobno. —

Rudolf Benedetič

čevljarški mojster

v Gorici, ulica Morelli šte. 29.

Priporoč. svojo čevljarstvo delavnico vsem domačinom ter rojakom na deželi: gospodom, damam, gospicam, trgovcem in obrtnikom. — Izdeluje bodisi priprosto ali najfinije obuvalo. Izdelek je trpežen, delo pa ukusno po ugodnih cenah.

Na dež. jubil. razstavi odlikovan s srebr. drž. svetinjo Na lovski razstavi s prvo ceno — srebrno svetinjo

Tovarna uzornih telovadnih priprav JOS. VINDYŠ-A,

v Pragi na Smihovu

(Praha-Smichov) Vinohradská ulice č. 816.

se priporoč.

k popolnemu uzornemu prirejevanju sokolskih in šolskih telovadnic

po najnovejših pripoznanjih in praktičnih sestavih. V ta dokaz je na razpolago mnogo priporočujočih sprisal domačin in inozemskih.

Zagotavlja jedno leto. Cene zelo zmerno, plačuje se pa na mesečne obroke po volji in zmožnosti.

Navadne priprave so vedno v zalogi.

Ceniki, proračuni in načrti za popolne telovadnice pošilja na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Poprave izvršuje po najnižjih cenah.